

H8E - Sygesti

Polte, gylte eller søer der har skuldarsår, er skadede, aggressive eller ikke går normalt skal midlertidigt opstaldes i sygestier.

1. Dagligt tilsyn

- Alle polte, gylte og søer tilses **hver dag** i de respektive staldafsnit
- I forbindelse med fodring og/eller tildeling af strøelse rejser de flest dyr sig og tilsyn er nemmere
- Dyr med lette benproblemer kan efter aftale med dyrlægen behandles i flokken
- Søer med mere alvorlige skader flyttes til sygestien med det samme
- Alle dyr der behandles skal fremgå af en journal ved stien med følgende oplysninger:
 - Dato for alle behandlinger, årsag til behandling, medikament, raskmelding/aflivning, initialer
- Der skal tages stilling til/foretages aflivning ved lammelse, benbrud, alvorlig halthed og prolaps

Sygesti med drænet halmmåtte

Sygesti med blød gummimåtte og halm

2. Brug af sygestier

- Dagligt tilsyn af alle dyr i sygestier - den igangværende/afsluttede behandlingen vurderes
- Hjælp hver dag dyr, der ikke æder eller drikker
- Rengør krybbe og vandforsyning dagligt
- Raskmeldte dyr sættes i buffersti eller sluses ind i flokken sammen med mindst 10 andre dyr

Sygesti placeret inden i drægtighedsstien

3. Indretning af sygestier til drægtige dyr

- Placer sygestierne i drægtighedsstalden – gerne inde i drægtighedsstien
- Antallet af sygestier skal som minimum udgøre 2,5 % (lovkrav) af antallet af stipladser til løsgående drægtige søer (se endvidere anbefalinger nedenfor i faktaboks)
- Der må maksimalt være 3 dyr pr. sti
- Stien skal mindst være 3,5 m² og der skal være mindst være 2,8 m² pr. dyr
- 2/3 af arealet skal være med blødt underlag
 - Strøelse i tilstrækkelig mængde, så dyret ikke er i direkte kontakt med gulvet
 - En blød gummimåtte (eftergivende overfor tryk med enten hånd eller støvle)
- Der skal være afkølingsfacilitet og varmekilde
 - Kølingsfacilitet kan være adgang til beton- eller spaltegulv, overbrusning eller højtrykskøling eller manuel overbrusning på meget varme dage
 - Varmekilde kan være overdækning, varmelampe, gulvvarme eller halm i en tilstrækkelig mængde, så der er halm om grisen
- Det skal være trækfrit i dyrenes leje
- Let adgang til foder og vand

Hver gang sodødeligheden reduceres med ét procentpoint tjenes 50 kr./årsso.

Se mere www.soliv.dk

Eksempel på journal ved sygesti

Antal sygesti-pladser: Der skal altid være **mindst én** sygeplads klar til brug. Ved ESF og én boks pr. so anbefales der **cirka 5 %** sygestispladser. Ved gulvfodring og vådfoder i langkrybber **cirka 10 %** sygestier

Kommentarer til H8E - Sygestier

1. Hvis skadede og syge dyr behandles og flyttes tidligt i forløbet, er der store chancer for, at dyret hurtigt kan returneres til drægtighedssti/buffersti.

Aflivning bør foretages hvis soen:

- er lam i bagparten
- har benbrud
- fortsat er halt efter behandling i 5-7 dage

Søer med prolaps skal behandles og/eller aflives.

2. Helbredte dyr flyttes tilbage til drægtighedsstien. Søer, der er for svage til at blive flyttet tilbage til drægtighedsstien, men for raske til at forblive i sygestien, kan med fordel indsættes i en buffersti. Bufferstien er en drægtighedssti med en lille flokstyrrelse, lav belægning, ekstra strøelse og nem adgang til foder.

- 3 For at kunne gennemføre en effektiv behandling af alle syge dyr, skal der være pladser nok.

Det er nemt for personalet at flytte dyr til sygestier, hvis sygestierne etableres inde i drægtighedsstalden.

Der er specifikke lovkrav til, hvor stor stien skal være og til minimum antal pladser. Se Krav til indretning af sygestier på vsp.lf.dk. Arealet, der nævnes, skal være frit tilgængeligt – det vil sige krybbe og inventar kan ikke medregnes i arealet.

Hvis der benyttes blød gummimåtte, skal den gøres grundigt fast, så dyret ikke kan æde eller flytte den. Det sikres, at lejet kan holdes tørt - derfor kan det være en fordel, hvis lejet kan drænes eller har fald. Oversigt over bløde gummimåtter findes på vsp.lf.dk.

Afkølingsfacilitet etableres bedst ved, at der er adgang til et køligt betongulv. Hvis der er dybstrøelse i hele stien, er det vanskeligt at køle. Varmekilde i sygestien etableres bedst ved at opsætte varmelampe, overdækning og/eller tildele rigeligt med strøelse.

Inventaret, der omgiver lejet, skal være lukket for at sikre, at dyrene ikke får træk, samt at de ligger i fred.

Det er vigtigt at holde opsyn med dyrets foderoptagelse. Det bedste opsyn opnås, når tørfoder tildeles i krybbe. Alternativ kan en ad libitum automat benyttes. Vådfoder anbefales ikke.

Der bør ikke være vandforsyning i krybben eller automaten. Vand skal tildeles i drikkekop eller trug med vandspejl. Drikkekop og trug skal rengøres dagligt.

Der skal være nem adgang til sygestier, så det er muligt dagligt at fjerne gødnings- og foderrester. I stier med dybstrøelse skal det være muligt at fjerne stisider og -låger.

Stisider og -låger skal nemt kunne fjernes, når en død so skal flyttes fra stien.

Inspektionsgangen ved sygestier skal være så bred, at en kadavervogn kan anvendes.